

системи охорони здоров'я досягла позитивних результатів для своїх пацієнтів.

Таким чином, в короткостроковій перспективі (2015- 2016 рр.) держава має ухвалити Закон України «Про соціальне медичне страхування», однак паралельно з цим на співіснування з ОМС заслуговує і добровільне медичне страхування (ДМС), ефективний розвиток якого буде тільки на користь населенню країни. ОМС – забезпечить стандарти медичних послуг, а ДМС – підвищений сервіс [4].

Список використаних джерел:

1. Ніколаєнко С. М. Основні тенденції розвитку ринку медичного страхування в Україні [Електронний ресурс] / С. М. Ніколаєнко. – Режим доступу : <https://docviewer.yandex.ua>.

2. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 86/98 – ВР зі змінами і доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Кияшко А. Медицинское страхование. Как страховой компании выжить в кризис? [Електронний ресурс] / А. Кияшко. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/public/15/04/09/47164>.

4. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://healthsag.org.ua/wp-content/uploads/2014/11/Strategiya_UKR.pdf.

5. Заволока Л.О. Сучасний стан страхування життя в Україні / Л.О. Заволока, Ю.О. Терьошина, А.М. Животун // Економічні студії: науково-практичний економічний журнал. – 2015. – № 2(06). – С. 156-159.

Скоробогач Д.Д.

студент,

Науковий керівник: Галушка Є.О.

кандидат економічних наук, доцент,

Чернівецький торгово-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ РЕАЛІЯХ

Банківська система виступає загальнодержавним індикатором економічного розвитку. Вагоме значення для БС має політична та економічна криза, яка в поєднанні з військовими діями та неефективною системою управління чинять серйозний тиск на макроекономічну стабільність та безпеку України. Нерозв'язаними залишаються

проблеми: підвищення рівня капіталізації банків; ефективності функціонування банківської системи та способів оцінювання цієї ефективності; удосконалення державної стратегії розвитку банківської системи, яка б сприяла її надійній та ефективній діяльності, впровадження стабільної грошово-кредитної політики. Відтак банківська система потребує постійного удосконалення, розробки фундаментальних та прикладних засад її подальшого зміцнення, усунення негативних проявів, які мають місце в сучасній банківській практиці. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність проаналізувати теоретичні основи, охарактеризувати банківську систему, запропонувати практичні рекомендації для поліпшення управління її розвитком, спрямувати цей розвиток у необхідне для економіки та суспільства русло.

На сучасному етапі банківська система, як і вся економіка в цілому зазнає потужного тиску негативних політичних та економічних факторів, які в поєднанні із структурними хронічними проблемами економіки, створює умови для глибокої її стагнації, що супроводжується стрімким падінням рівня платоспроможності населення. Цілий ряд показників БС отримали негативну динаміку це – погіршену ліквідність банків, знижену рентабельність, зростання рівня збитковості та погіршення фінансових результатів, зменшення активів банків тощо. Ключовим чинником який постійно впливає на банківський сектор – це недовіра населення до банків, високий рівень тіньової економіки та недостатній рівень розвитку банківської інфраструктури.

Стан банківської системи характеризується даними наведеними в таблиці 1.

Дані в табл. 1, демонструють негативні тенденції в банківській системі України протягом останніх років. В 2015 постає чітка негативна динаміка щодо зменшення кількості діючих банків, скорочення доходів, погіршення рівня рентабельності, прибутковості банків та регулятивного капіталу. Так, максимальна кількість банків була зареєстрована станом на 1 січня 2014 року – 180, а станом на кінець 2015 рік, їх кількість скоротилась до 117. Також, вкрай негативним явищем є величезні збитки які зазнає банківський сектор – 66,6 млрд грн. станом на 1 січня 2016 року, як і стрімке падіння рівня рентабельності активів (-5,5%) та рентабельності капіталу (-51,9%). Все це свідчить про неефективну модель управління банками, погіршення ринкової кон'юнктури та падіння попиту на банківські послуги. Станом на 2015 рік погіршилися показники регулятивного капіталу та його адекватності (H2) до 12,34%. Вони коливаються в межах норми однак, зберігають небезпечну тенденцію до зниження третій рік поспіль, що сигналізує про негативні настрої та динаміку в економіці.

Таблиця 1

Основні показники розвитку банківської системи за 2011–2015 рр.

№	Назва показника	станом на 01.01					відхилення		відхилення 2015 р.	
		2 011р.	2 012р.	2 013р.	2 014р.	2 015р.	к-сть	%	к-сть	%
1.	Кількість банків	176	176	180	163	117	-46		-63	
<i>АКТИВИ</i>										
2	Активи банків	1 054 280	1 127 192	1 278 095	1 316 852	1 254 385	-62 467	-4,74	-23 710	-1,86
3	Готівкові кошти та банківські метали	27 008	30 346	36 390	28 337	34 353	6 016	21,23	-2 037	-5,6
4	Кошти в НБУ	31 310	33 740	47 222	27 554	27 392	-162	-0,59	-19 830	-41,99
5	Кореспондентські рахунки	78 395	99 472	78 106	99 752	129 512	29 760	29,83	51 406	65,82
6	Кредити надані	825 320	815 327	911 402	1 006 358	965 093	-41 265	-4,1	53 691	5,89
<i>ПАСИВИ</i>										
7	Пасиви, усього	1 054 280	1 127 192	1 278 095	1 316 852	1 254 385	-62 467	-4,74	-23 710	-1,86
8	Капітал	155 487	169 320	192 599	148 023	103 713	-44 310	-29,93	-88 886	-46,15
9	Зобов'язання банків	898 793	957 872	1 085 496	1 168 829	1 150 672	-18 157	-1,55	65 176	6
10	Регулятивний капітал	178 454	178 909	204 976	188 949	130 974	-57 975	-30,68	-74 002	-36,1
11	Адекватність капіталу (H2), %	18,9	18,06	18,26	15,6	12,34				
12	Доходи	142 778	150 449	168 888	210 201	199 193	-11 008	-5,24	30 305	17,94
13	Витрати	150 486	145 550	167 452	263 167	265 793	2 626	1	98 341	58,73
14	Результат діяльності	-7 708	4 899	1 436	-52 966	-66 600	-13 634	-25,74	-68 036	-4737,88

Джерело: розроблено авторами за даними НБУ [1]

Дослідження банківської системи у розрізі традиційних послуг, які вона надає, показує чітку негативну тенденцію до зниження активності суб'єктів господарювання, зокрема попиту на кредитні ресурси. Основною причиною цього, є стагнація економіки, значне процентне навантаження на обслуговування кредитів, неготовність економіки України до економічних та політичних перетворень, що спонукали цілий ряд макроекономічних потрясінь, девальвацію та нестабільний курс гривні. Так, станом на початок 2016 року банківський сектор надав кредитів на суму 965 млрд грн., що на 4,1% або 41,3 млрд грн. менше ніж на аналогічну дату минулого року. Якщо, досліджувати структуру кредитного портфеля банківської системи України, за даними останньої фінансової звітності за III квартал 2015 року, то найбільшу частку займають кредитні портфелі ПАТ КБ «Приватбанк» – 132,4 млрд грн. або 31,69%, ПАТ «Ощадбанк» – 69,2 млрд грн., або 12,08%, і ПАТ «Укрексімбанк», 10,07% ринку із обсягом кредитного портфеля у 57,7 млрд грн. [2].

Негативним явищем на ринку кредитування є високий рівень простроченої заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів, який і призводить до величезного обсягу збитків банківської системи України. Детальніше проаналізувати динаміку частки простроченості кредитів допоможе рисунок 1.

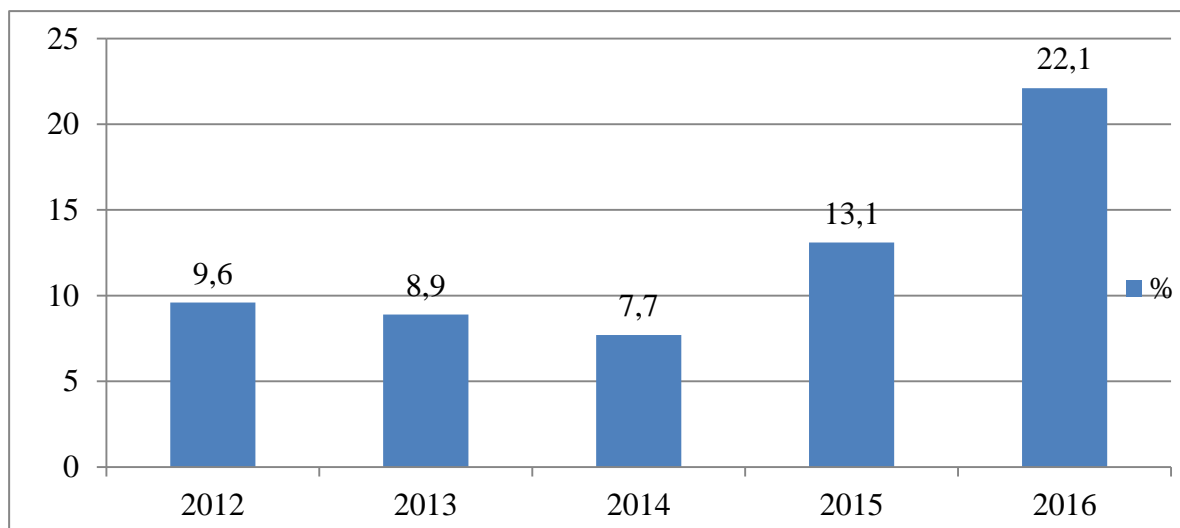

Рис. 1. Частка простроченої заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів

Джерело: розроблено авторами за даними НБУ [3]

Як видно із рис.1 частка простроченої заборгованості за кредитами станом на 1 січня 2016 року, набула максимального значення за останні 5 років, і становила 22,1%, що є критичним для всієї банківської системи, пояснюючу величезні сумарні збитки банківського сектору у 66,6 млрд грн. В умовах високої кредитної заборгованості суб'єктів

господарювання, неможливо уявити ефективне прибуткове функціонування банківської системи.

Проблема оптимізації кредитних портфелів завжди була актуальною, для вітчизняних банків, як орієнтувалися на високий прибуток, нехтуючи фінансовою безпекою та грамотним ризик-менеджментом. Однак в періоди економічної стабільності вона не стояла так гостро, як в період серйозної економічної кризи. Погоня за надприбутками приспала пильність цілого ряду банків, які не переймалися за формування якісного та надійного кредитного портфеля. Однак не слід скидувати із рахунку, і неефективну грошово-кредитну та економічну політику держави, що в кінцевому результаті, із поєднанням різних зовнішніх та внутрішніх факторів, призвела до катастрофічного падіння рівня доходів населення, що в свою чергу відбилося і на кредитоспроможності громадян, викликавши проблеми з кредитним портфелем навіть у самих стійких та надійних банків.

Отже, банківський сектор переживає одну із найсерйозніших криз за весь період незалежності, неграмотна та неефективна грошово-кредитна політика яка проводилась десятиліттями, в поєднанні із диспропорціонально нерозвиненою економікою України сировинного типу, створили умови, для збереження слабкої банківської системи. Політика національного банку, із завищеною ставкою рефінансування, створили несприятливий інвестиційний клімат в Україні. Наразі, фундаментальної та масштабної реформи потребує не тільки банківська система України, а увесь комплекс національного господарства, а особливо грошово-кредитна система. Для створення конкурентоспроможної економіки потрібно зробити її прозорою, відкритою та створити всі умови для вільного та ефективного провадження бізнесу. Ці реформ не обіцяють бути легкими, безболісними та швидкими, потрібно багато зусиль для трансформації як економічної так і політичної системи, подолання корупції, зниження бюрократичних бар'єрів, перетворення економіки в гнучку систему здатної швидко адаптуватися до зміни кон'юнктури ринку.

Список використаних джерел:

1. Основні показники діяльності банків України. НБУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?categoryId=64097>
2. Дані фінансової звітності банків України за 2014-2016 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?articleId=36807&categoryId=36798>
3. Показники банківської системи України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?articleId=17867471&categoryId=17823459>